

Desenvolupament cultural comunitari**2015/2016**

Codi: 101665

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OT	3	2
2500260 Educació social	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Maria Montserrat Rifà Valls

Correu electrònic: Montserrat.Rifa@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Pere Solà Gussinyer

Joanna Genevieve E. Empain

Prerequisits

És recomenable que els estudiants hagin assolit els dos cursos anteriors del grau d'Educació Social.

Llengua vehicular: català

Objectius

Aquesta assignatura optativa forma part de la matèria Educació Socio-comunitària del grau d'Educació Social. El seu principal objectiu és abordar la reconceptualització, la reflexió crítica i la intervenció en l'àmbit del Desenvolupament Cultural Comunitari.

L'assignatura es planteja reconstruir històricament les bases del Desenvolupament Cultural Comunitari per a posar-ho en relació amb el present i les perspectives internacionals. Aquesta assignatura focalitza en l'estudi de les polítiques culturals en relació amb l'educació social i reinterpreta els vincles entre art, govern local i comunitat. Tanmateix, vol fer partícep a l'estudiant de projectes de Desenvolupament Cultural Comunitari.

Competències**Educació social**

- Acompanyar les persones en els seus processos de creixement i emancipació.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar i desenvolupar processos de participació ciutadana i acció socio-comunitària.
- Dissenyar plans i processos d'avaluació segons les diferents finalitats, tècniques i instruments, moments i perspectives de l'avaluació educativa.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa

- Fomentar l'autonomia dels participants i buscar un equilibri entre les seves funcions com a orientador, facilitador i promotor de la dinàmica socioeducativa.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).
- Utilitzar informació i coneixement de les diferents fonts i contextos (informes, articles, etc.) propis de les ciències socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar experiències i projectes d'animació sociocultural i desenvolupament comunitari des de la perspectiva de diferents paradigmes teòrics.
2. Analitzar i aplicar el raonament crític a la comprensió de la Democràcia representativa versus participativa. Poder, govern i governabilitat.
3. Aplicar tècniques de participació: investigació acció participativa (IAP), al diagnòstic comunitari.
4. Avaluar les polítiques i programes derivats de les mateixes relatius a l'educació per al desenvolupament.
5. Conèixer la conceptualització bàsica i les principals metodologies i tècniques de l'animació sociocultural i el desenvolupament comunitari.
6. Conèixer la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions que configuren una comunitat.
7. Conèixer la investigació existent sobre animació sociocultural i desenvolupament comunitari.
8. Desenvolupar funcions professionals adaptades a les diferents situacions sociocomunitàries de manera que estimulin l'empoderament de les persones participants.
9. Dissenyar i desenvolupar processos participatius d'educació sociocomunitària.
10. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin a la igualtat de gènere, a la equitat i al respecte als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
11. Identificar els trets de neutralitat i imparcialitat en els processos de mediació reals o simulats.
12. Incorporar a les seves anàlisis els referents contextuals necessaris vinculats a problemes i propostes concretes sobre l'educació per al desenvolupament.
13. Lliurar en temps i forma les activitats proposades.
14. Organitzar el treball de forma estructurada en relació a les demandes.
15. Proposar estratègies adaptades a diferents situacions i necessitats de mediació, desenvolupar adequadament estratègies per a la mediació entre persones o grups en situacions simulades i mostrar habilitats socials per entendre les famílies i fer-se entendre per elles.
16. Reflexionar, valorar i aplicar els canvis necessaris en la pràctica educativa sobre el concepte de participació. Participació com a finalitat i com a mitjà per al canvi.
17. Reflexionar, valorar i aplicar els canvis necessaris en la pràctica educativa sobre la participació ciutadana des de l'administració: models i dispositius.
18. Reflexionar, valorar i aplicar els canvis necessaris en la pràctica educativa sobre la participació social des dels actors socials: moviments socials i associacions.
19. Saber expressar oralment i per escrit les seves idees i coneixements amb suficient fonament teòric i argumental
20. Saber relacionar-se (empatitzar) amb les diferents opcions ideològiques i vitals que integren les comunitats.
21. Treballar en equips multidisciplinars desenvolupant processos d'educació sociocomunitària.

Continguts

Bloc 1. Els fonaments teòrics i històrics

1.1. Polítiques culturals: art, govern local i comunitat

Què és el "desenvolupament cultural comunitari". Cultura popular, cultura de classes. Cultura i identitat. La teoria del capital social.

Teories i pràctiques actuals de desenvolupament comunitari. Valors. Religions.

Desenvolupament cultural comunitari i gènere

Desenvolupament cultural comunitari i valors. Humanisme. El desenvolupament cultural comunitari a la història

Dewey. Rudolf Steiner. Marxisme i educació d'adults

1.2. Art, activisme i canvi social

Els ateneus. La pedagogia llibertària. La Segona República.

Vigotski. Freire. Goodman. Ecologisme i contracultura.

Arts i desenvolupament cultural comunitari als darrers trenta anys.

Bloc 2. Dimensió pràctica i de projecte

2.1. Comunitats de pràctica: experiències a través de l'art i la cultura

Les pràctiques de l'art contemporani i el treball amb comunitats: art, estètica i política; crítica al capitalisme i mitjans de comunicació; gènere, cos i diferència (performance).

Estratègies d'interpretació, crítica, creació i producció en arts plàstiques, teatre, música, cinema i disseny.

Pensament contemporani, pràctica cultural i acció política: Deleuze, Virno, Lazzarato, Butler, Spivak, Anzaldúa.

Pedagogies culturals, identitats, comunitats.

2.2. Propostes educatives en espais artístics i centres culturals

Participació i desenvolupament cultural comunitari: construcció d'agència i empoderament de les comunitats a través de l'art i la cultura.

Processos i pràctiques dialògiques en els projectes de desenvolupament cultural comunitari.

Narratives, llocs i comunitats: museus i centres culturals, barris, associacions, hospitals, presons, xarxes...

Documentació, exposició i difusió de projectes de desenvolupament cultural comunitari

El paper de l'avaluació en la millora i la transformació social

Metodologia

Desenvolupament seqüencial del curs:

Primer es farà el Bloc 1 (magistrals i seminaris). Després el Bloc 2 (magistrals i seminaris).

D'una forma o altra, els continguts d'aquest curs connecten amb l'assignatura "Fonaments de l'educació sociocomunitària" i són a tenir en compte pels estudiants que vulguin especialitzar-se en el aspectes sociocomunitaris.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat dirigida (treball del gran grup més els grups petits o seminaris)	45	1,8	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15,

Tipus: Supervisades				
Tutories i seguiment de l'estudiant	30	1,2	1, 8, 16, 17	
Tipus: Autònomes				
Treball en tasques autònomes, com poden ser: preparació de proves escrites o orals, lectura de textos o treballs en grup o individuals, etc.	75	3	11, 13, 14, 18	

Avaluació

Avaluació

Bloc 1.- Aprofundiment conceptual i investigació 50%: reflexió individual i Història de vida (treball en grup)

Bloc 2.- Anàlisi d'un projecte d'educació socio-comunitària 50%: treball en grup i reflexió individual

20% treball individual

30% treball en grup

Descripció treball individual: diari d'aprenentatge (diari classe) amb lectura d'un t

Descripció del treball en grup: fitxa i presentació oral sobre l'anàlisi d'un proje

Per aprovar l'assignatura cal haver assolit el 40 % de cada bloc.

Es preveurà un sistema per tal que l'alumne tingui una oportunitat per recuperar la qualificació, si no ha assolit els mínims.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes per bloc, en cas contrari es considerarà no presentat. En aquesta assignatura

es valora la participació activa de l'estudiant com un factor important i això repercutirà en la qualificació dels treballs individuals i en grup.

El retorn de les diferents activitats d'avaluació es farà com a màxim 15 dies després de l'entrega. La còpia o plagi serà motiu de suspens de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves d'avaluació del BLOC 1	50 %	0	0	
Proves d'avaluació del BLOC 2	50 %	0	0	1

Bibliografia

Bibliografia (Bloc 1)

Alguns textos orientatius i/o d'aprofundiment:

Boix,C. (2000). *Per a fer que la democràcia funcioni. La importància del capital social*, edició crítica i traducció de *Making democracy work*, de Robert Putnam Barcelona: CETC/ Proa

Desenvolupament cultural comunitari 2015 - 2016

Libres de Tolstoi, Vigotski i Freire de la co-lecció "Textos Pedagògics", clàssics de l'educació, editorial EUMO, Vic.

Read, H. (1996) *Educación por el arte (Education through art)* (1943). Barcelona: Paidós

Goodman, P. (1964,1973). *Compulsory Mis-education*. La desescolarización obligatoria. Barcelona:Fontanella

Williams,R. (2008)històrica:

Solà Gussinyer, P. (2010). *Educació i societat. Una sinopsi històrica*. Vic- Lleida: Pagès Editors, Eumo editorial, col.lecció Història de Catalunya

Bibliografia (Bloc 2)

Anderson, T.; Gussak, D.; Hallmark, K.K. i Paul, A.(Eds.) (2010). *Art Education for Social Justice*. Reston A.V: NAEA.

Augé, M. (2010). *La comunidad ilusoria*. Barcelona: Gedisa.

Atkinson, D. (2011). *Art, Equality and Learning. Pedagogies against the State*. Rotterdam, Boston i Taipei: Sense Publishers.

Blanco, P.; Carrillo, J.; Claramonte, J. i Expósito, M. (Eds.) (2001). *Modos de hacer. Arte crítico, esfera pública y acción directa*. Salamanca: Ediciones de la Universidad de Salamanca.

Brah, A. (2011). *Cartografías de la diáspora. Identidades en cuestión*. Madrid: Traficantes de sueños.

Casacuberta, D.; Rubio, N. i Serra, L. (Eds.) (2011). *Acción cultural y desarrollo comunitario*. Barcelona: Graó.

Greene, M. (2005). *Liberar la imaginación. Ensayos sobre educación, arte y cambio social*. Barcelona: Graó.

Giroux, H.A. (1997). *Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas*. Barcelona: Paidós.

Hernández, F. (2007). *Espigador@s de la cultura visual: Otra narrativa para la educación de las artes visuales*. Barcelona: Octaedro.

Mayo, M. (2000). *Cultures, Communities, Identities. Cultural Strategies for Participation and Empowerment*. Hampshire: Palgrave.

Mayugo, C.; Pérez, X. i Ricart, M. (Coords.) (2004). *Joves, creació i comunitat*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, Finestra Oberta, 41.

Miller, T. i Yudice, G. (2004). *Política cultural*. Barcelona: Gedisa.

Pié Balaguer, A. (2009). *Educació social i teoria queer*. De l'alteritat o les dissidències pedagògiques. Barcelona: UOC.

Vercauteren, D.; Cabré, O.M. i Müller, T. (2010). *Micropolíticas de los grupos. Para una ecología de las prácticas colectivas*. Madrid: Traficantes de sueños.

VV.AA. (2007). *Pràctiques dialògiques. Interseccions entre Pedagogia crítica i Museologia crítica*. Palma de Mallorca: Museu d'Art Modern es Baluard.

VV.AA. (2008). *Producción cultural y prácticas instituyentes. Líneas de ruptura en la crítica institucional*. Madrid: Traficantes de sueños.